



Özgür Arun

Prof.Dr.

Bana ulaşabilirsiniz:

☎ 0 (242) 227 44 00 (dhl: 3294)

✉ arun@akdeniz.edu.tr

✉ @OzgurArun

🌐 www.ozgurarun.com.tr



YAŞLANMA SOSYOLOJİSİ

BAHAR 2026
MASTER

PERŞEMBE 13.00 - 16.00

OFİS SAATİ

Pazartesi 11.00 - 11.30

DERSİN TANIMI

Bu derste, yaşam seyri içindeki değişimler ve dönüşümler sosyolojik bir perspektifle, makro (yapısal) ve mikro (bireysel) düzeyde tartışılacaktır. Yaşlanma sosyolojisi kuramları ve temel kavramları, yaşlanma çalışmaları alanında ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen araştırmalarla birlikte ele alınacaktır. Toplumsal yapı ile nüfus yapısı arasındaki ilişkiye odaklanılarak hem küresel bakımdan hem de Türkiye toplumunda demografik dönüşüm incelenecektir. Yaşam seyri süresince eğitim, iş, istihdam, gelir, etnisite, sınıf, kuşaklararası ilişkiler, yaş dostu çevre, sosyal politika, sağlık-hastalık gibi başlıklar dersin ana tartışma konularını oluşturmaktadır.

Ders seminer formatında yürütülür. Her hafta öğrenciler okumalara dayalı olarak en az 3 tartışma sorusu ve 1 kavramsal bağlantı notu ile derse gelir. Tartışma, kavramların Türkiye bağlamına ve ampirik örneklere uygulanması üzerinden yürütülür.”

DERSİN ÇIKTILARI

Derse düzenli devam eden ve sorumluluklarını yerine getiren öğrenciler aşağıdaki yetkinliklere sahip olabileceklerdir.

- Yaşlanma ve yaşlanan toplumlara ilişkin sosyolojik bir perspektif geliştirebilecekler.
- Yaşam seyri içindeki çeşitliliği kavrayacak; toplumsal cinsiyet, sınıf ve etnisitenin yaşlanma sürecindeki etkilerini öğrenebileceklerdir.
- Toplumsal yaşlanma süreçlerini küresel, bölgesel ve yerel düzeyde analiz edebilecek kuramsal-kavramsal araçlara sahip olabileceklerdir.
- Yaşlanma araştırmaları, yaşlılık araştırmaları ve yaşlılar hakkında yapılan araştırmalar arasındaki farkları anlayabilecek yetkinliğe sahip olacaklardır.
- Yaş dostu çevreleri, kentleri ve mekanları tarif ederek, yeni kent gündemiyle yaşlanmanın bağıni kurabileceklerdir.
- Yaşlı hakları ve yaş ayrımcılığı konusunda kavrayış geliştirebileceklerdir.

OFİS SAATLERİ

Ofis saatleri, akademik çalışmalarınıza destek olmak üzere, sadece sizin için ayrılmış bir zaman dilimidir. Dersin ofis saatleri Pazartesi günleri 11:00-11:30 arasındadır. Bu dersle ilgili ihtiyaç duyduğunuz tüm desteği ofis saatlerinde alabilirsiniz.

Bu imkanı kullanmaktan ve ofis saatleri içinde benimle görüşmekten çekinmeyiniz. Ofis saatine gelmeden önce randevu almayı unutmayınız.

DEĞERLENDİRME

Dersin değerlendirilmesi aşağıdaki gibi olacaktır;

Vize %40

Final %60

Vize sınavı için öğrenciler 4 değerlendirme yazısı hazırlamakla ve bunları ders içinde sunmakla sorumludurlar. Her bir değerlendirme 1000-2000 kelime sınırında bir vaka analizi içerebilir. Final sınavı ise öğrencilerin hazırlayacağı dersimizin konularını içeren bir değerlendirme yazısı (3000-4000 kelime) olacaktır. Her iki uygulama için de konu başlıkları, teslim tarihleri ve teknik ayrıntılar (biçim, kaynak gösterme, değerlendirme ölçütleri/rubrik) dönemin ikinci dersinde ilan edilir.

ENGELLİLİK

Günlük yaşamda fonksiyonel veya sosyal yönden engellenen öğrenciler, Akdeniz Üniversitesi Engelli Öğrenci Destek Birimi'ne başvurabilirler (<http://engelsiz.akdeniz.edu.tr>). Engelli öğrenciler dönem başında, dersler başlamadan önce, benimle temasa geçerse, gerekli işlemleri birlikte yapabiliriz.

AKADEMİK ETİK

Bu derste akademik dürüstlük esastır. İntihal, kaynak göstermeden alıntı, başkasının çalışmasını kendi çalışması gibi sunma, aynı çalışmayı farklı derslerde yeniden kullanma (self-plagiarism) ve üretken yapıya zeka araçlarını kaynak göstermeden “yazarlık” yerine kullanma akademik suiistimal kapsamındadır. Akademik sahtekarlık ve suiistimal etik ihlallerdir; tespit edilmesi halinde etik ilkeler doğrultusunda işlem yapılır. Akdeniz Üniversitesi'nin bilimsel etiğe aykırı davranışlarına ilişkin tanımlar için Etik Kurul sayfasına bakınız: (<http://etikkurulu.akdeniz.edu.tr>). Emin değilseniz, çalışmalarınızın teslimi öncesinde lütfen bana danışın.



DERS MATERYALİ

Yüksek öğrenim yeterince masraflı ve pahalı. O nedenle bu ders için sizlerden zorunlu olarak bir kitabı satın almanızı istemiyorum. Ders süresince düzenli olarak aşağıdaki kaynakları kullanacağım. Kullanacağım tüm bu kaynaklara çevrimiçi bir tarama sonucunda ulaşmanız mümkün.

- Arun, Ö. (2013a). International Spotlight: Developing a Gerontological Social Policy Agenda for Turkey. *The Gerontologist*, 53(6), 891-897.
- Arun, Ö. (2013b). Ageing in Turkey: The Peter Pan Syndrome?. In J. Troisi & H. J. von Kondratowitz (Eds), *Ageing in the Mediterranean*. London: Policy Press.
- Arun Ö., (2014). 'Que Vadis' Türkiye? 2050'ye Doğru Yaşlanan Türkiye'yi Bekleyen Riskler. *Selcuk University Journal of Institute of Social Sciences*, 32(1), 1-12.
- Arun, Ö. (2015). Eşitsizliklerin Kavşağında: Çağdaş Türkiye'de Yaşlılık ve Sağlık. D. Alptekin (Ed.), *Hasta Toplum* (pp. 125-144), Ankara: Nobel Yayınları.
- Arun, Ö. (2016a). Çağdaş Türkiye'de Yaşlılık ve Eşitsizlik. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 6(2), 29-48.
- Arun, Ö. (2016b). Türkiye'de Sosyal Araştırmanın Makamı: Larvatus prodeol ve Sosyal Araştırmalarda Krizi Aşmak İçin Üç Strateji. *Sosyoloji Divanı*, 8, 187-200.
- Arun, Ö. (2017a). Yaşlılık. Y. Şişman (Ed.), *Sosyal Sorunlar, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi*, pp. 118-139.
- Arun, Ö. (2017b). Sınıflar, Kuşaklar ve Kültüre Düşkünlük: Antalya Yaşlılık Araştırması (AYA-Faz1) Bulguları. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 7(1), 25-39.
- Arun, Ö. (Ed.) (2018a). *Yaşlanmayı Aşmak*. Phoenix Yayınevi
- Arun, Ö., & Holdsworth, J.K. (2018). Generational Care and Support Mechanisms in Turkey: Identifying at Risk Populations. In *Research on Family Structures in Turkey: Advanced Statistical Analysis, 2018*. The General Directorate of Family and Social Services: Ankara.
- Arun Ö., (2018b). A Sociological Examination of Ageing Process. In *Social Structure of Turkey*, Suğur N., (Ed.), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, pp.124-147.
- Arun, Ö. (2018c). Türkiye'de Yaşlanma Çalışmaları Dün, Bugün, Yarın. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 8(2), 41-61.
- Arun Ö., (2019). Yaşlananların Bir Çift Sözü Var! Türkiye Artık Yaşlı Bir Toplum. *Birikim*, 362-363, ss. 42-54.
- Arun Ö., (2019). Büroyla Saha Arasında: Yaşlanma Çalışmalarında İlişkisellik. *Strata: İlişkisel Sosyal Bilimler Dergisi*, 0, ss.75-86.
- Arun Ö., (2020a). Eşitsiz Yaşlanmak: Türkiye'nin Serüveni, Alanın Niteliği ve Yaşlanma Gündemi. *Cogito*, 98, ss.89-106.
- Arun, Ö. (2020b). Antalya Yaşlılık Araştırması Üçüncü Dönem, 2019 / 2020 Temel Bulgular ve Yerel Yönetimlere Öneriler. Yaşlanma Çalışmaları Derneği Yayınları.
- Arun Ö. (2020c). SOLIS: Yaş Dostu Çevre Değerlendirme Rehberi. Yaşlanma Çalışmaları Derneği Yayınları.
- Arun, Ö., (2021a). Rights Violations and Discriminatory Practices Against Older Persons During the Covid-19 Pandemic. Association for Aging Studies Publication.
- Arun, Ö., (2021b). Demografi demokrasiyi belirleyecek bu ülkede! Yeni Yüzyılda Yaşlanma Üzerine Söyleşi. *Strata*, 6, ss. 7-28. (Söyleşi: Tolga Ulusoy)
- Arun, Ö. (2022a). Akdeniz'de Nüfus ve Toplumsal Yapı. E. K. İltar, (Der.) *Bütün Yönleriyle Akdeniz 2* (ss.125-136). Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Arun, Ö., (2022b). Türkiye: Yoksullaşarak Yaşlanan Toplum. Yaşlanma Çalışmaları Derneği Yayınları.
- Arun, Ö. (2022c). Antalya CityLAB: Collaboration For Inclusive And Sustainable Cities. In Afacan, Y. And J.A. Olsson (Eds.) *CityLab: Nurturing knowledge and Learning for urban-Rural Sustainability*. Lund University Press.
- Arun, Ö., (2023a). Right to Health and Access to Health Services of Older People in Türkiye. Association for Aging Studies Publication.
- Arun, Ö., (2023b). Violence, Abuse and Neglect of Older People in Türkiye. Association for Aging Studies Publication.

- Arun, Ö., Binark, M., Taylan, D. Ö., Kandemir, B., & Şahinkaya, G., (2022). Yaşlıların Toplumsal Sınıfı, Dijital Sermayeleri ve COVID-19 Salgınında Bağlantıda Kalma Pratikleri. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 42(2), 387-410.
- Arun, Ö., and Çakıroğlu, A. (2011). Quality of Life in Ageing Societies: Italy, Portugal and Turkey. *Educational Gerontology*, 37(11), 945-966.
- Arun Ö., and Holdsworth J.K, (2020). Integrated social and health care services among societies in transition: Insights from Turkey. *Journal of Aging Studies*, 53, pp. 1-7.
- Arun, Ö., ve Karademir Arun, B. (2011). Türkiye'de Yaşlı Kadının En Büyük Sorunu: Dulluk. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(4), 1515-1527.
- Arun, Ö. and Karademir Arun, B., (2023a). Climate Change Induced Disasters and the Rights of Older People in Türkiye. Association for Aging Studies Publication
- Arun, Ö. and Karademir Arun, B., (2023b). Social Inclusion of Older People in Türkiye. Association for Aging Studies Publication
- Binark, M., Arun, Ö., Özsoy, D., Kandemir, B., & Şahinkaya, G., (2021). Covid-19 Salgınında Yaşlıların Medya Repertuarı ve Enformasyon Gereksinimi. *Strata*, 6, ss.147-165.
- Chen, F., Yang, Y., Liu, G. (2010). Social change and socioeconomic disparities in health over the life course in China: A cohort analysis. *American Sociological Review* 75 (1), pp. 126-50.
- Dannefer, D. (2003). Cumulative advantage/disadvantage and the life course: Cross-fertilizing age and social science theory. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences* 58B (6): P327-P337.
- Dannefer, D. (2020). Systemic and reflexive: Foundations of cumulative dis/advantage and life-course processes. *The Journals of Gerontology, Series B: Psychological Sciences and Social Sciences* 75 (6): 1249-1263.
- Dannefer, D., and R. A. Settersten. (2010). "The study of the life course: Implications for social gerontology." pp. 3-19 in *Handbook of Social Gerontology*, edited by Dale Dannefer and Chris Phillipson. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Gilleard, C. J. and Gurkan, A. A., (1987). Socioeconomic development and the status of elderly men in Turkey: A test of modernization theory. *Journal of Gerontology*, 42, 353-357
- Gilleard, C., and P. Higgs, (2023). Ageing without senescence: A critical absence in social gerontology? *Journal of Aging Studies*, 66, pp.1-6
- Holstein, M. B., Waymack, M., & Parks, J. A. (2010). *Ethics, Aging, And Society: The Critical Turn*. New York, Springer Publishing Company.
- Katz, S. (1992). Alarmist Demography: Power, Knowledge and the Elderly Population. *Journal of Aging Studies*, 6(3), pp.203-25
- Lawton, M.P., (1980). *Environment and Aging*. Brooks/Cole Publishing
- Lee, R. (2003). The demographic transition: Three centuries of fundamental change. *Journal of Economic Perspectives* 17 (4), pp. 167-190.
- Mutchler, J.E., and J.A. Burr, (2011). Race, Ethnicity, and Aging. In R.A. Settersten, Jr. and J.L. Angel (eds.), *Handbook of Sociology of Aging, Handbooks of Sociology and Social Research*, pp.83-101
- Phelan, J. C., Link, B. G., and Tehranifar, P. (2010). Social conditions as fundamental causes of health inequalities: Theory, evidence, and policy implications. *Journal of Health and Social Behavior*, 51, pp.28-40.
- Riley, M.W. (1987). On the significance of age in sociology. *American Sociological Review*, 52, 1-14.
- Ryder, N. B. (1965). The cohort as a concept in the study of social change. *American Sociological Review* 30 (6), pp. 843-61.
- UNDP (2025). *The Transformative Power of Care in an Ageing Society: Digitalisation in Care Systems and Services for Older Persons*. United Nations Development Programme (UNDP), September 2025, Ankara. ISBN: 978-625-93386-1-3
- Venn, S., Davidson, K., and Arber, S. (2011). Gender and Aging. In R.A. Settersten, Jr. and J.L. Angel (eds.), *Handbook of Sociology of Aging, Handbooks of Sociology and Social Research*, pp.71-81
- Yang, Y. (2008). Social inequalities in happiness in the U.S. 1972-2004: An age-periodcohort analysis. *American Sociological Review*, 73, pp.204-26.

**HAFTA****KONU & OKUMALAR**

1. Hafta **Yaşlanma Sosyolojisi: Neden/Nasıl bir ders?**
2. Hafta **I. Kavramsal Bakış**
Yaşam Seyri, Yaşlanma, Yaşlılık ve Yaşlılar
Arun, Ö. (2017a); (2018a); (2021b)
Dannefer, D., & R. A. Settersten. (2010)
3. Hafta Sosyolojik Yaşlanma Kuramları
Arun Ö., (2018b)
Riley, M.W. (1987)
Dannefer, D. (2003); (2020)
Gilleard, C., & P. Higgs, (2023)
4. Hafta Yaşlanma Çalışmalarında Yöntem & Etik
Arun Ö., (2020a); (2021b); Arun, Ö. (2016b); (2018c); (2020a)
Holstein, M. B., Waymack, M., & Parks, J. A. (2010). pp.1-147
Ryder, N. B. (1965)
UNDP (2025)
5. Hafta **II. Yaşlanan Toplamların Sosyal ve Ekonomik Görünümü**
Küresel Düzeyde Yaşlanma: Eğilimler ve Politikalar
Lee, R. (2003)
Phelan, J. C., Link, B. G., and Tehranifar, P. (2010)
Yang, Y. (2008); Chen, F., Yang, Y., & Liu, G. (2010)
6. Hafta Bölgesel Yaşlanma: Akdeniz'de Nüfus ve Toplumsal Yapı
Arun, (2013b); (2022a); Arun, Ö., & Çakıroğlu, A. (2011)
UNDP (2025)
7. Hafta Türkiye: Yoksullaşarak Yaşlanan Toplum
Arun, Ö. (2013a); (2014); (2016a); (2019); (2020a); (2022b)
Gilleard, C. J. & Gurkan, A. A., (1987).
8. Hafta **III. Yaşlanma ve Eşitsizlikler**
Yaşlanma ve Toplumsal Cinsiyet
Arun, Ö., ve Karademir Arun, B. (2011)
Venn, S., Davidson, K., & Arber, S. (2011)
9. Hafta Yaşlanma ve Sınıf
Arun, Ö. (2017b)
Arun, Ö., Binark, M., Taylan, D. Ö., Kandemir, B., & Şahinkaya, G., (2022)
10. Hafta Yaşlanma ve Etnisite
Arun, (2013b)
Mutchler, J.E., & J.A. Burr, (2011)
11. Hafta Yaşlanma, Sağlık ve Bakım
Arun, Ö. (2015); (2023a); Arun, Ö., & Holdsworth, J.K. (2018); (2020)
UNDP (2025)
12. Hafta Yaş Dostu Çevreler, Kentler ve Mekanlar
Arun, Ö. (2020b); (2020c); (2022c)
Lawton, M.P., (1980)
UNDP (2025)
13. Hafta Afetler, Pandemi, İklim Krizi ve Yaşlananların Hakları
Arun, Ö., (2021a); Arun, Ö. & Karademir Arun, B., (2023a)
Binark, M., Arun, Ö., Özsoy, D., Kandemir, B., ve Şahinkaya, G., (2021).
UNDP (2025)
14. Hafta Yaş Ayrımcılığı
Arun, Ö., (2023b)
Arun, Ö. & Karademir Arun, B., (2023b).
Katz, S. (1992).